

VANHEMPAINILTA 6.11.2023

MIKSI?

Vanhempainillan tavoitteena on:

Tarkastella Jyväskylässä yläkouluikäisille toteutetun päihde- ja hyvinvointikyselyn tuloksia sekä tutustua yhdessä päihde- ja mielenterveysongelmilta suojaaviin ja niille altistaviin riskitekijöihin sekä huolen puheeksioton keinoihin.

**Yhteisöllisyyttä.
Yhdenvertaisuutta. Iloa.**

RIEMU FINLAND RY

**VALTAKUNNALLISESTI LASTEN JA
NUORTEN TERVEYTTÄ, SOSIAALISTA
HYVINVOINTIA SEKÄ
YHTEISKUNNALLISTA OSALLISUUTTA
EDISTÄVÄ EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN
JÄRJESTÖ.**

**TOIMINTA ALKANUT VUONNA 2008
NUORTEN OMAEHTOISENA PROJEKTINA
JA KASVANUT VALTAKUNNALLISEKSI
JÄRJESTÖTOIMINNAKSI, JOKA TARJOAA
MONIPUOLISIA
OSALLISTUMISMAHDOLLISUUKSIA
LAPSILLE JA NUORILLE.**

**YHDISTYKSEN TOIMINTAA
RAHOITTA A SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ VEIKKAUKSEN
TUOTOILLA.**

RIEMU FINLAND RY:N TOIMINTA:

MUSIC AGAINST DRUGS - PÄIHDEKASVATUSKOKONAISUUDET YLÄKOULUIKÄISILLE 2009 ALKAEN JA AMMATTIIN OPISKELEVILLE 2023 ALKAEN

Kuntien kanssa yhteistyössä toteutettavat ehkäisevän päihdetyön kokonaisuudet. Kohderyhmänä yläkouluikäiset nuoret ja heidän kanssaan työskentelevät ammattilaiset. Kohdennettu toiminta-avustus.

Lisäksi käynnistynyt ammattiin opiskeleville suunnattu kehittämishanke, jossa luodaan päihdekasvatuskokonaisuus ammattiin opiskeleville ja heidän parissaan työskenteleville.

INK-TIIMITOIMINTA 2015 ALKAEN

Nuorten työelämäosallisuutta edistävää Ink-tiimitoimintaa 18–29 -vuotiaalle nuorille Jyväskylässä. Kohdennettu toiminta-avustus.

DIGI-INK

Ink-tiimitoiminnan pohjalta keväällä 2020 käynnistynyt digitaalinen toimintamalli, johon nuorilla on mahdollisuus osallistua valtakunnallisesti, asuinpaikasta riippumatta.

Kohderyhmänä 18–29 -vuotiaat nuoret.

Hankevuodet: vuodesta 2020 eteenpäin

ISGEE

Verkkopelaamisesta kiinnostuneiden nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja heidän sosiaalinen vahvistaminen.

Kohderyhmänä 18–29 -vuotiaat nuoret.

Hankevuodet: 2017-2019, 2021-2024

VAPAAEHTOISTOIMINTA

Valtakunnallisesti nuorille suunnatun sosiaali- ja terveysalan järjestön vapaaehtoisosallistuminen.

TAVOITTEET KOHDERYHMITTÄIN

Yläkouluikäiset

Nuorten osallisuuden vahvistuminen, sosiaalinen vahvistuminen sekä päihdetiedon lisääntyminen.

Nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset

Nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten tekemän ehkäisevän työn tukeminen ja nuorten hyväksi tehtävän moniammatillisen yhteistyön vahvistuminen.

Kunnan ja hallinnon edustajat

Kumppanuuden vahvistuminen alueen nuorille suunnatussa ehkäisevässä päihdetyössä.

MUSIC AGAINST DRUGS - PÄIHDEKASVATUSKOKONAISUUS

TOTEUTETUT KOKONAISUUDET
2009-2023

RAAHE · LOIMAA · VARKAUS · KAUHAVA · IKAALINEN · IISALMI ·
VALKEAKOSKI · VAASA · KUUSAMO · PARKANO · VARKAUS ·
MERI-LAPPI · SEINÄJOKI · NIVALA · KUHMO · IMATRA ·
YLÄ-SAVO · ASIKKALA · RIIHIMÄKI-HAUSJÄRVI-LOPPI · PORI ·
KUOPIO · KAJAANI · JOENSUU · JYVÄSKYLÄ · PIEKSÄMÄKI ·
VANTAA · OULU · POHJOIS-SAVO

Ehkäisevän päihdetyön tasot ja toimintamuodot:

NUORISOALAN EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ:

SOSIAALINEN VAHVISTAMINEN

Ehkäisevässä päihdetyössä tarkoittaa nuoren suojaavien tekijöiden vahvistamista ja riskitekijöiden vähentämistä.

YLEINEN EHKÄISY

Päihteisiin ja pelaamiseen sekä niiden haittoihin liittyvän tiedon tarjoamisen lisäksi, olennaista saada nuoret ajattelemaan ja oivaltamaan asioita itse.

RISKI- EHKÄISY

Alkoholi- ja tupakkatuotteiden käyttäminen tai rahapelaaminen eivät ole sallittuja alle 18-vuotiaille nuorille.

SUOJAAVAT TEKIJÄT

Yksilötaso &
lähiyhteisötaso

- ♦ hyvä itsetunto
- ♦ onnistumisen kokemukset
- ♦ hyvät sosiaaliset- ja tunnetaidot
- ♦ vaikutusmahdollisuudet oman elämän kulkuun
- ♦ tiedot päihteiden käyttöön liittyvistä riskeistä

- ♦ yhteenkuuluvuuden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunne
- ♦ lähipiirin kriittiset päihdeasenteet
- ♦ hyvät perhe- ja kaverisuhteet
- ♦ koulussa viihtyminen

RISKITEKIJÄT

Yksilötaso &
lähiyhteisötaso

- ⚡ ulkopuolisuuden tunne
- ⚡ epävarmuus
- ⚡ elämäntilanteen muutokset
- ⚡ päihdemyönteisyys
- ⚡ vaikeudet koulussa ja työssä
- ⚡ heikot sosiaaliset- ja tunnetaidot

- ⚡ päihdemyönteisyys lähiympäristössä
- ⚡ puutteet huolenpidossa ja kasvatuksessa
- ⚡ päihde- ja mielenterveysongelmat lähipiirissä

NUORUUS

- Nuoruus matka aikuisuuteen, johon liittyy kiinnostus ja kokeilut.
- Kasvattaminen on vuorovaikutusta jossa sekä kasvattaja että lapsi luovat uusia käsityksiä itsestään, ilmiöistä, maailmasta ja ihmisenä olemisesta.
- Jos käsitykset ilmiöistä eivät ole itse luotuja, ne ovat tällöin jonkun muun luomia: esim. mainonnan, idolien, kaverien jne...

NUORTEN MOTIIVEJA PÄIHTEIDEN KÄYTÖLLE

“Juomisen nautinto ei ole kemiallista, vaan sosiaalista. Juomisella tavoitellaan ensi sijassa sosiaalisia emootioita, joita koetaan ja jaetaan yhdessä juovan, oman hyvän porukan kesken.”

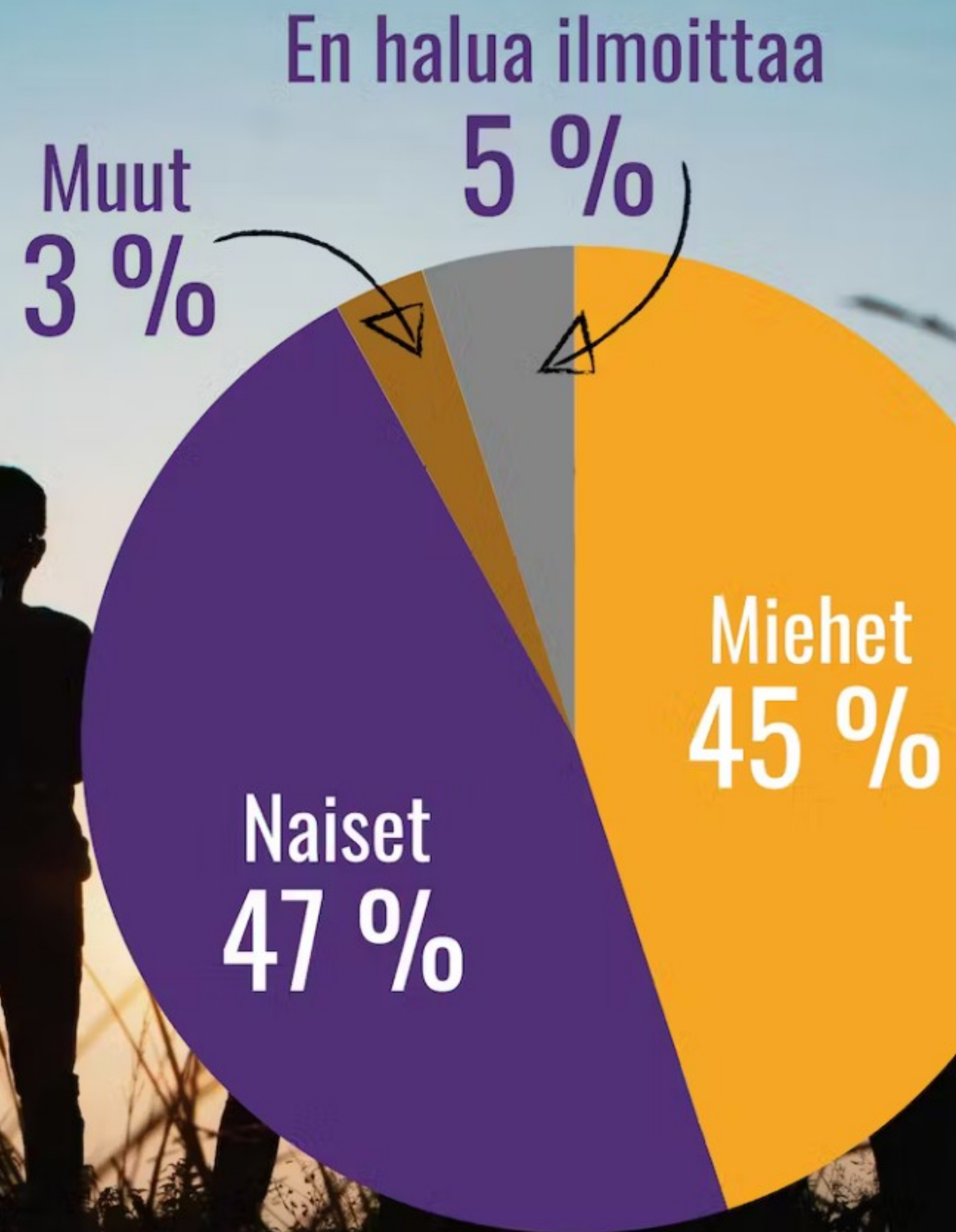
Arjen ylittävät yhteisölliset
kokemukset

Antti Maunu: Ryyppämällä ryhmäksi (2012)

NUORTEN HYVINVOINTIKYSELYN TULOKSET: JYVÄSKYLÄ

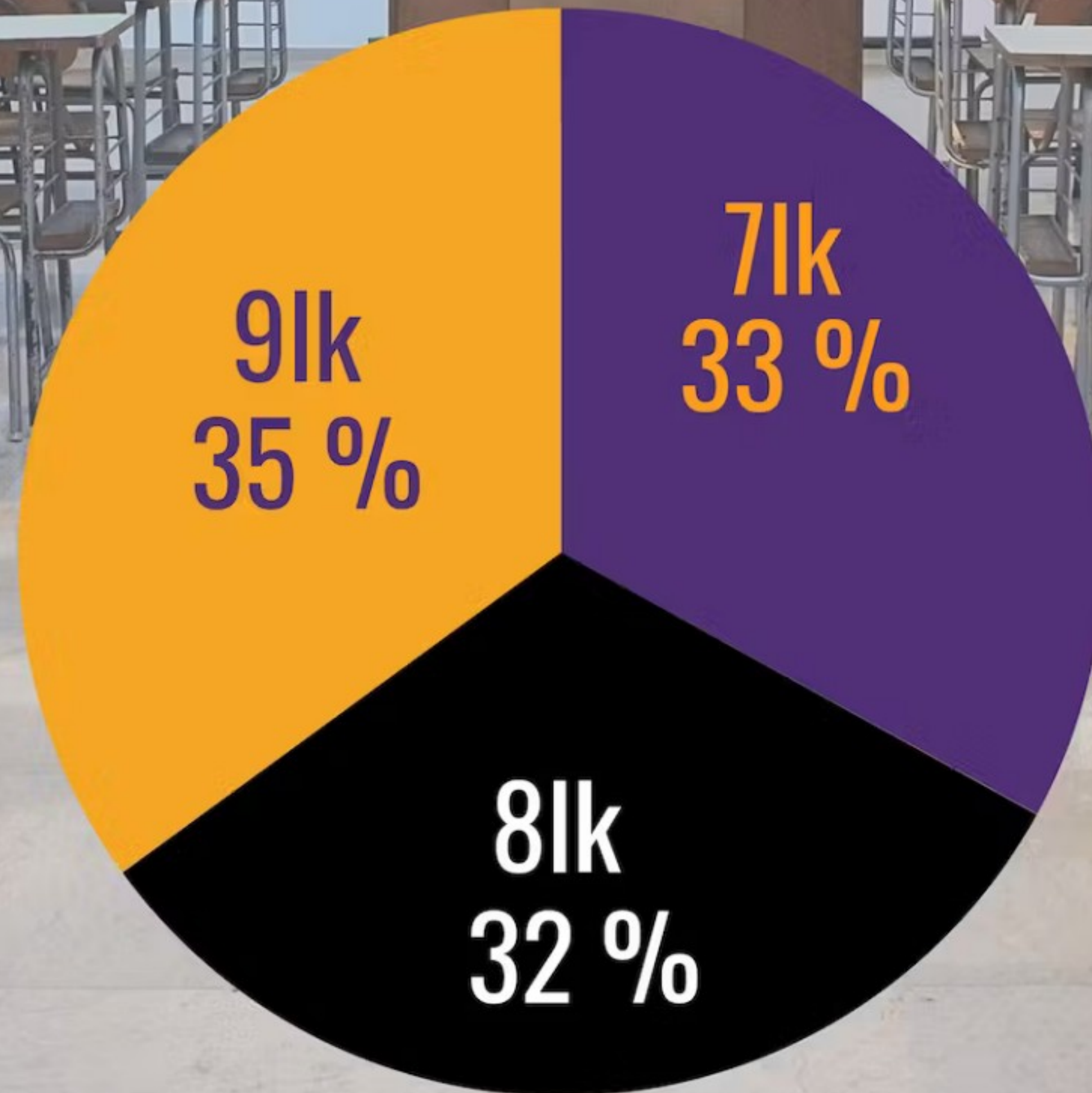
TAUSTATIEDOT Sukupuoli

n = 1 403

LUOKKA-ASTE

n = 1 403

PÄIHTEET

PÄIHTEIDEN KÄYTÖN MOTIIVIT

**Miksi nuoret mielestäsi käyttävät
/ kokeilevat päihteitä n = 865**

1. "Halu olla cool"
2. Kokeilunhalu
3. Halu päästä porukkaan
4. Sosiaalinen paine
5. Masennus/ahdistus/paha olo

**Jos päättäisit kokeilla tai käyttää
päihteitä, mitkä olisivat
tärkeimpiä syitä kokeilulle tai
käytölle? n = 1 403**

TOP 5

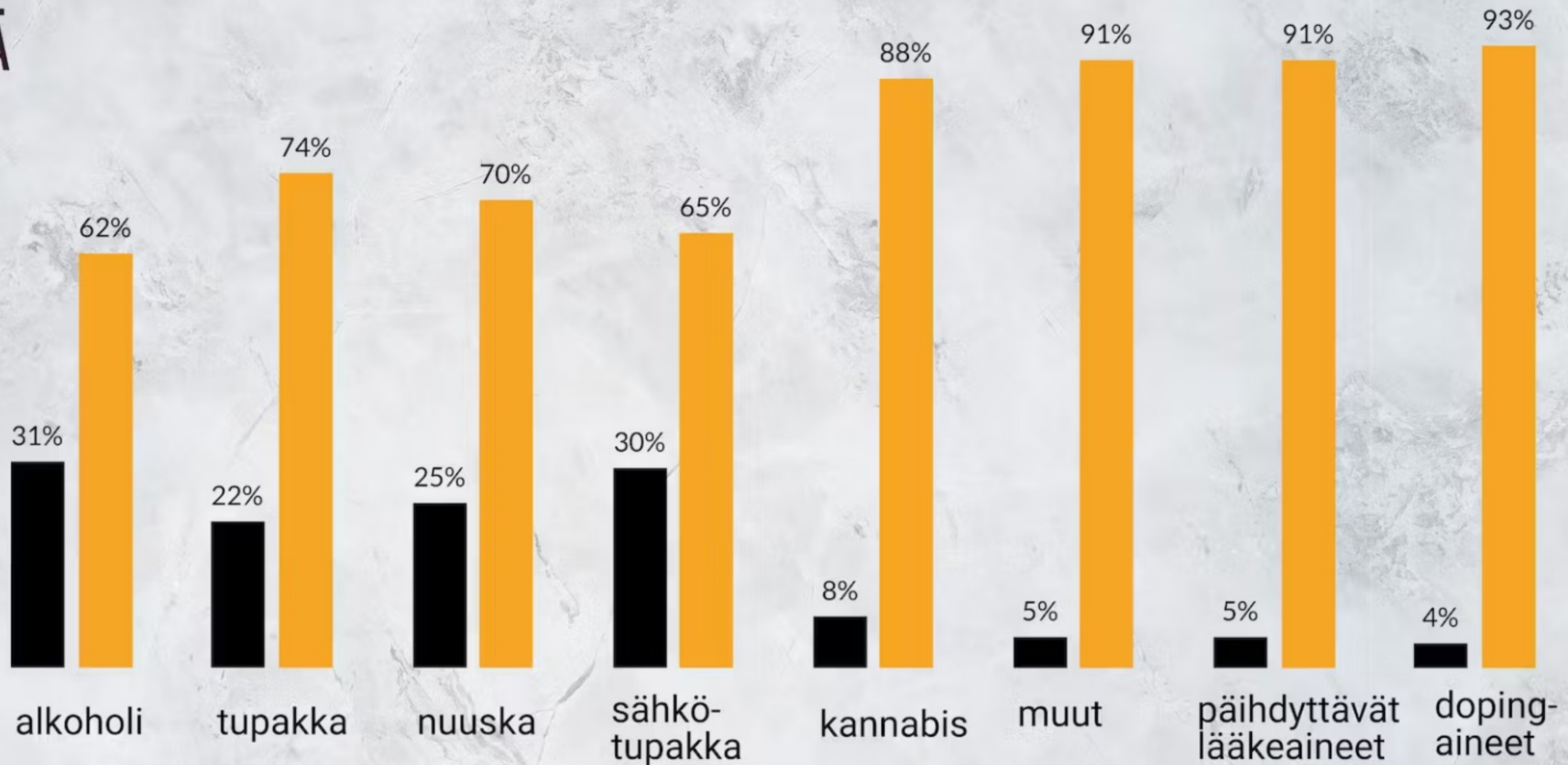
1. Kokeilun halu
2. Halu päästä porukkaan
3. Keino saada ystäviä
4. Sosiaalinen paine
5. Tapa purkaa paha oloa

PÄIHTEIDEN TARJONTA 2022

Onko sinulle tarjottu seuraavia päihteitä?

n= 1 403

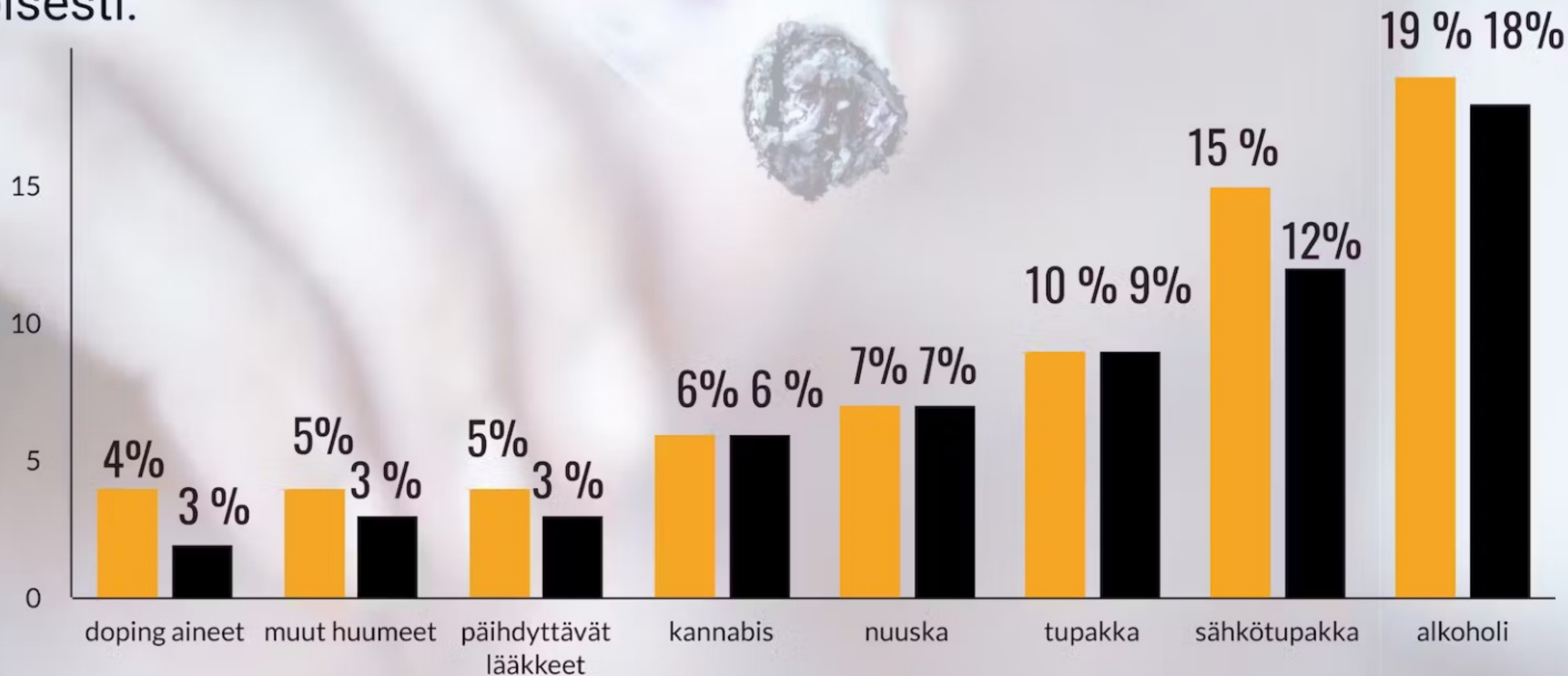
■ KYLLÄ
■ EI

NUORTEN KIINNOSTUS PÄIHTEIDEN KOKEILUUN 2022 vs. 2020

Näin monta prosenttia vastanneista käyttäisi seuraavia päihteitä erittäin tai melko todennäköisesti:

2022 n=1403
2020 n=1578

Päihdekiinnostus luokka-asteen mukaan

Alkoholi

7lk 12 %
8lk 17 %
9lk 29 %

Nuuska

7lk 4%
8lk 6 %
9lk 9 %

Tupakka

7lk 6 %
8lk 8 %
9lk 15%

Kannabis

7lk 5 %
8 lk 4 %
9lk 9 %

Sähkö tupakka

7lk 9 %
8lk 14 %
9lk 21 %

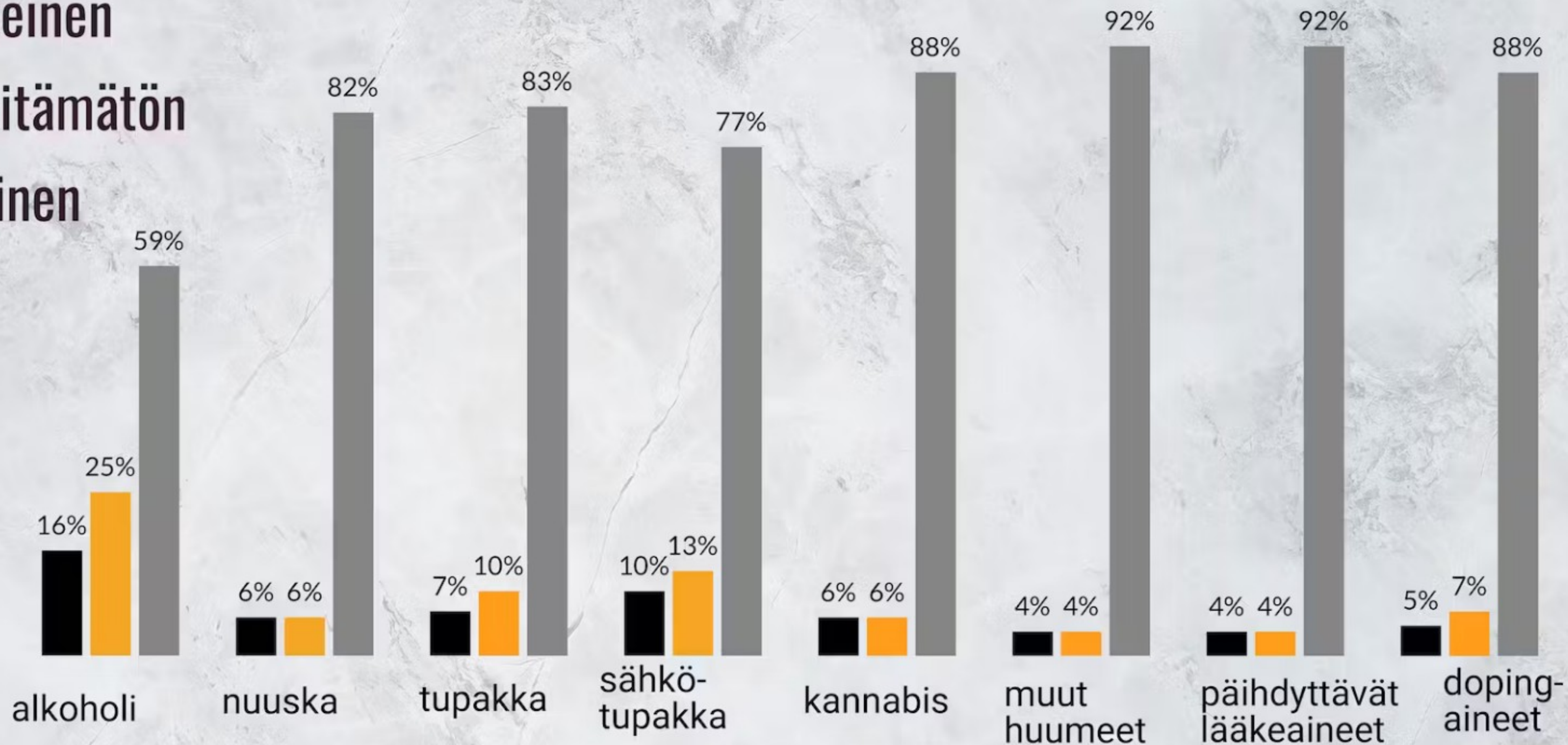
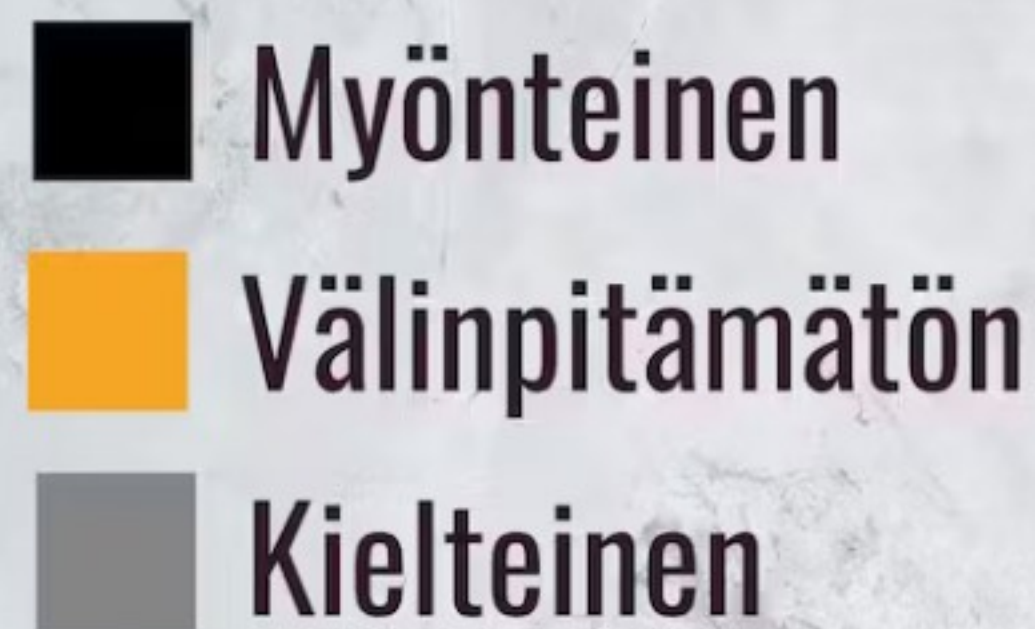
Muut huumeet

7lk 4%
8 lk 4 %
9lk 6 %

NUORTEN SUHTAUTUMINEN PÄIHTEISIIN 2022

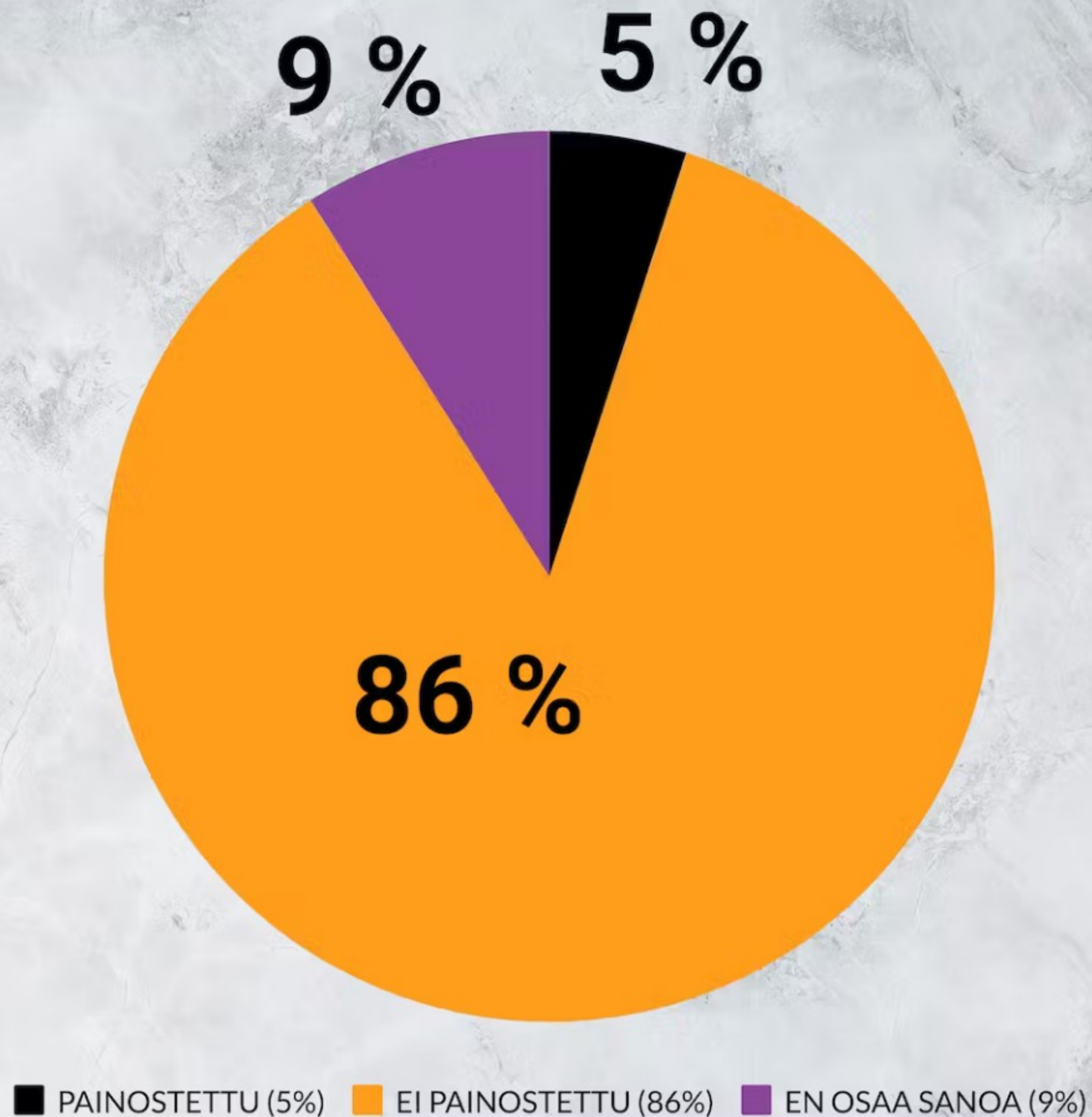
n= 1403

NUORET JA PÄIHTEET

n = 1403

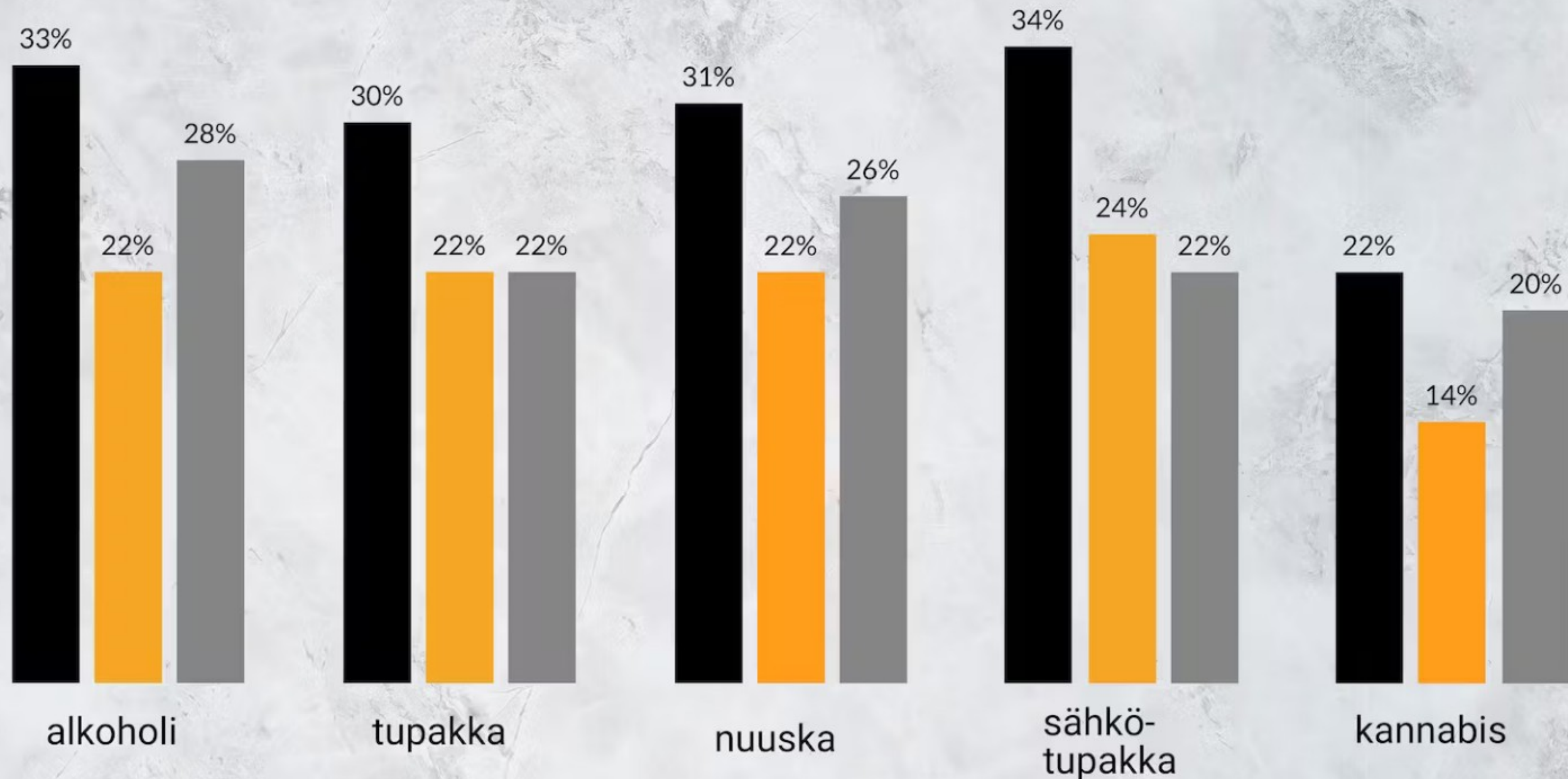
Koen, että ystäväni
painostavat minua päihteiden
kokeilemiseen tai käyttämiseen

PÄIHTEIDEN HANKINTA 2022

Hankinta on erittäin helppoa tai helppoa
n = 1 403

■ = Some
■ = Ikätoverit
■ = Itseä vanhemmilta osto

MITEN EHKÄISEN NUORTEN PÄIHDEKOKKEILUJA

Kysy nuorelta mitä hänelle kuuluu sekä reaali maailmassa, että verkko ympäristöissä

Tarjoa tukeasi - ole kiinnostunut ja kuuntele nuorten huolia

Tue nuoren mahdollisuuksia saada onnistumisen kokemuksia ja löytää mielenkiinnon kohteita, joissa kehittyä

FAKTOJA TOIMINNALLISISTA RIIPPUVUUKSISTA

DIGIPELAAMINEN

- Digipelaamiseen liittyy paljon positiivisia vaikutuksia: erilaisten taitojen oppiminen, myönteiset sosiaaliset vaikutukset.
- Digipelaamisen haitat liittyvät liialliseen ajankäyttöön ja pelien liialliseen hallintaan yksilön elämässä (mahdolliset fyysiset haitat, psykologiset haitat, sosiaaliset haitat jne.).

FAKTOJA TOIMINNALLISISTA RIIPPUVUUKSISTA

SOSIAALINEN MEDIA

- Sosiaalisen median käyttöön liittyy paljon positiivisia vaikutuksia. Some tarjoaa mahdollisuuden solmia ja ylläpitää sosiaalisia suhteita, oppia itseilmaisua, mediataitoja jne.
- Somen haitat liittyvät digipelaamisen tavoin liialliseen ajankäyttöön ja -hallintaan yksilön elämässä sekä sosiaalisen median käytön mahdollisiin lieveilmiöihin (kiusaaminen, huijaukset jne.)

NUORTEN DIGIPELAAMINEN

n = 1403

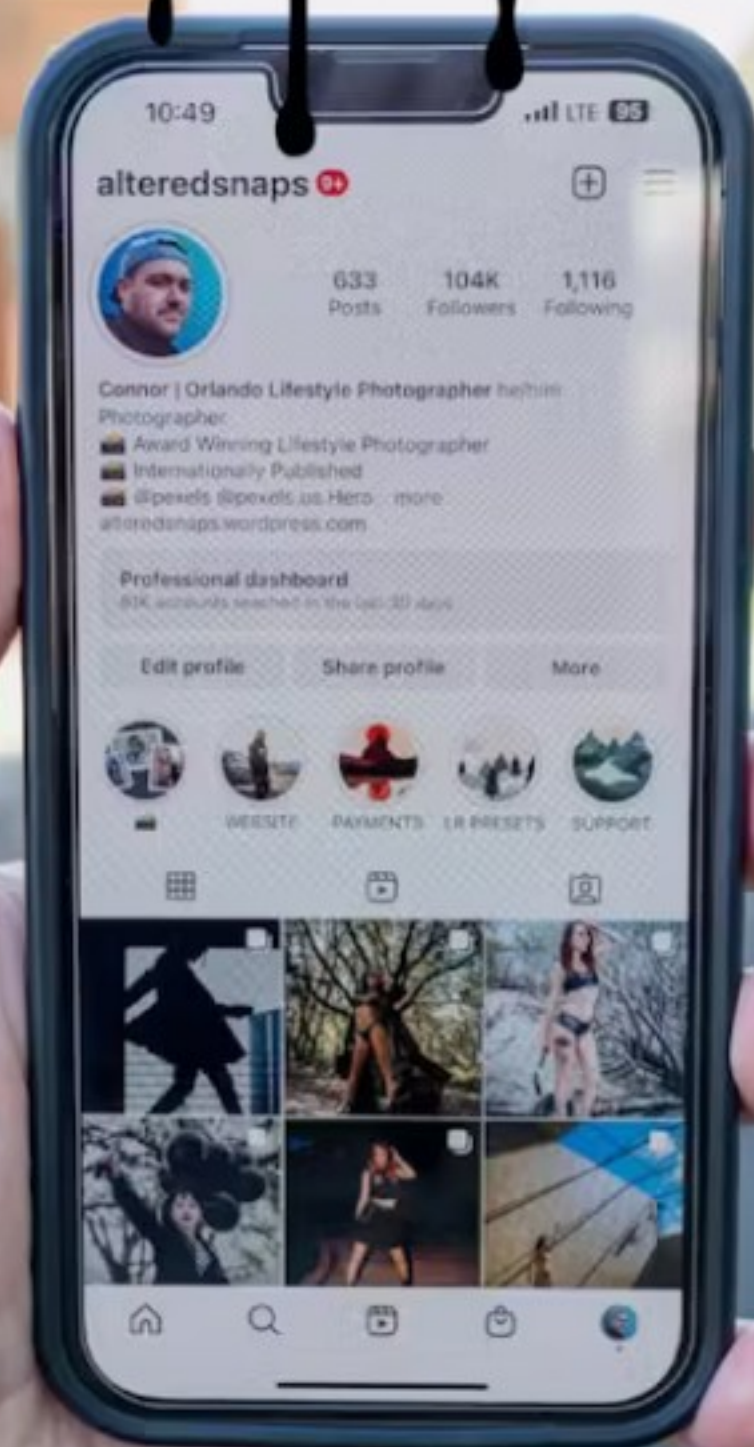
Harrastatko digipelaamista, joko tietokoneella, puhelimella tai mobiililaitteellasi?

Kyllä 69 %

En 31 %

KOETUT PELAAMISEN HAITAT

Kuinka usein olet
kokenut em. haittoja?

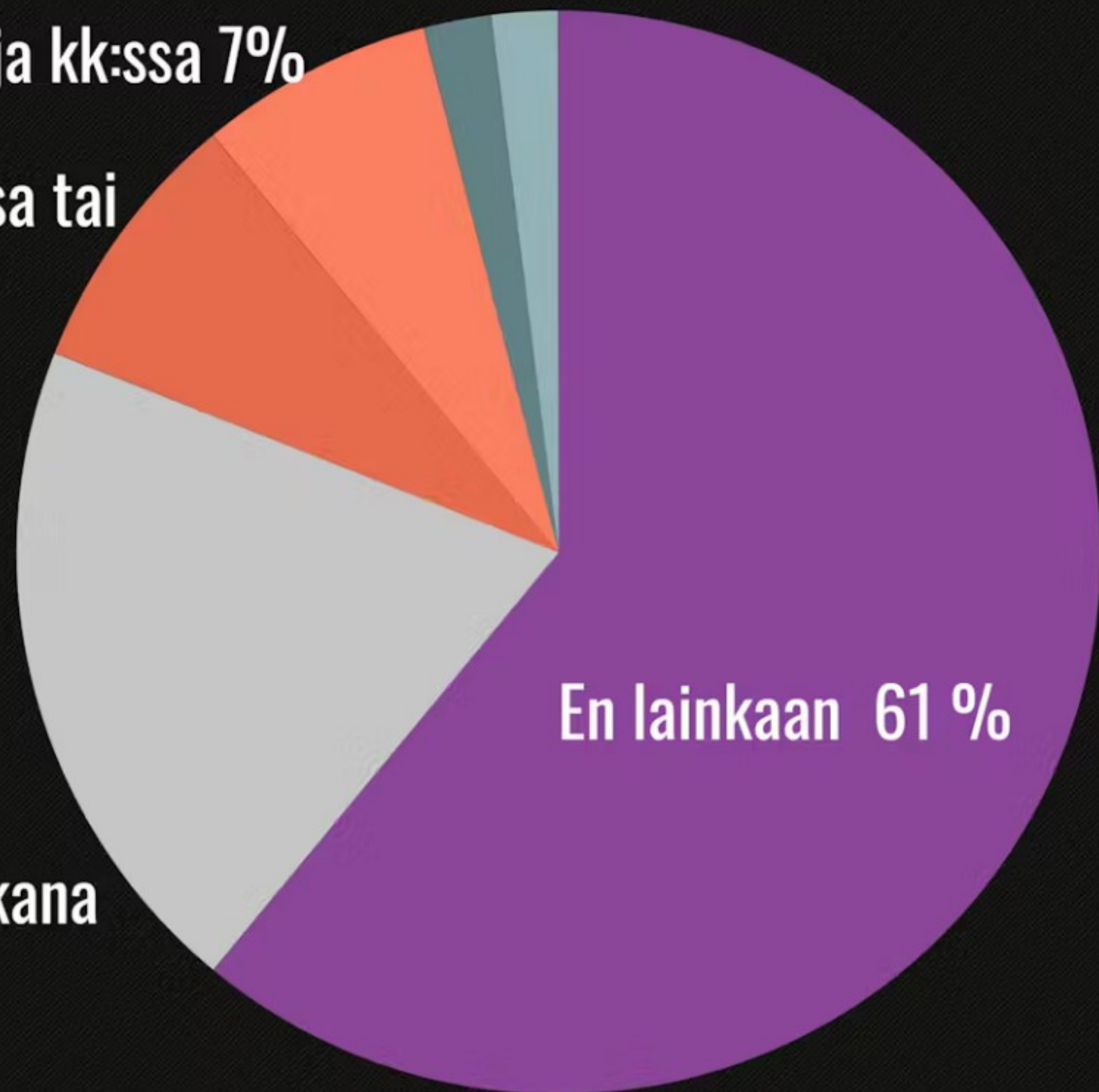
Useita kertoja viikossa 2%

Päivittäin tai lähes päivittäin 2 %

Useita kertoja kk:ssa 7%

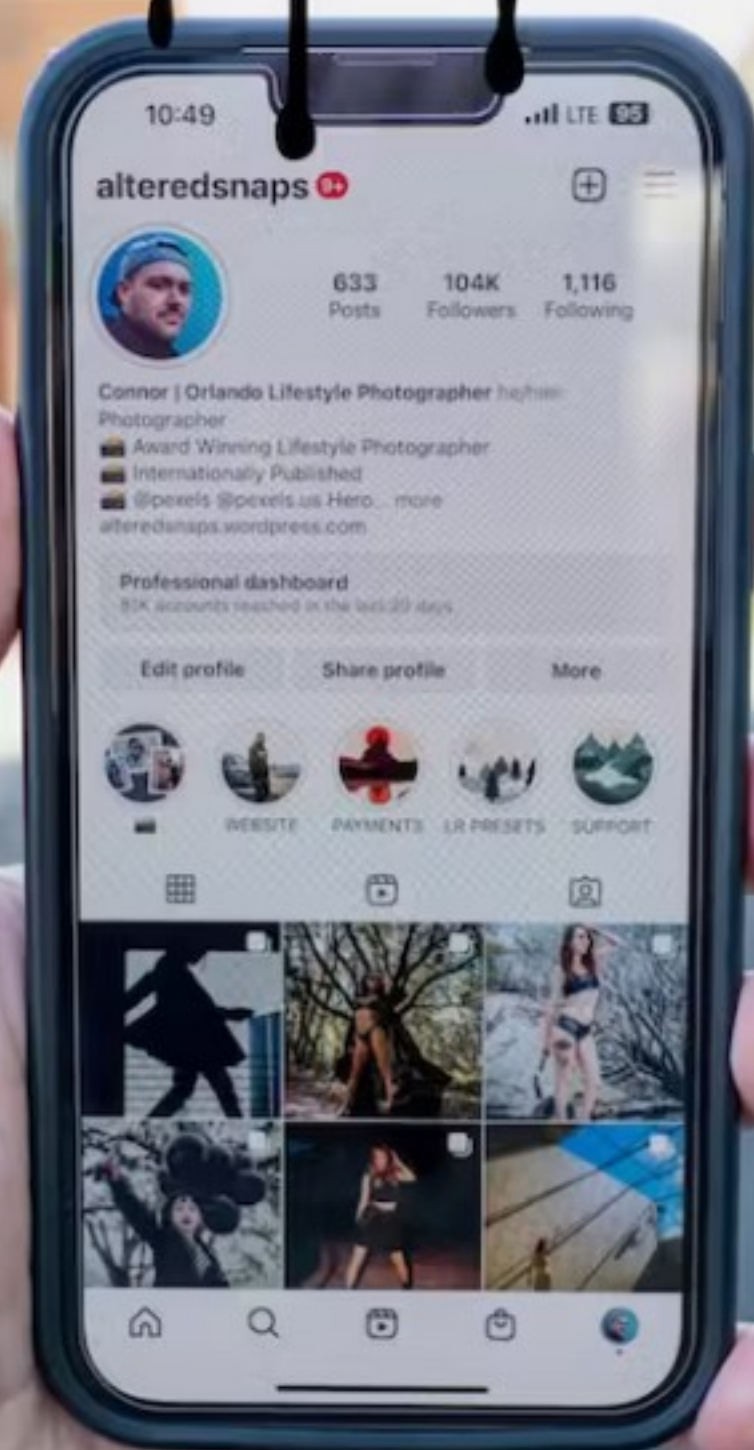
Noin kerran kk:ssa tai
harvemmin 8 %

Joitain kertoja
viimeisen 6kk aikana
20 %

KOETUT SOME- tai RUUTUAIKAHAITAT

Kuinka usein olet kokenut em. haittoja?

Useita kertoja viikossa 5 %

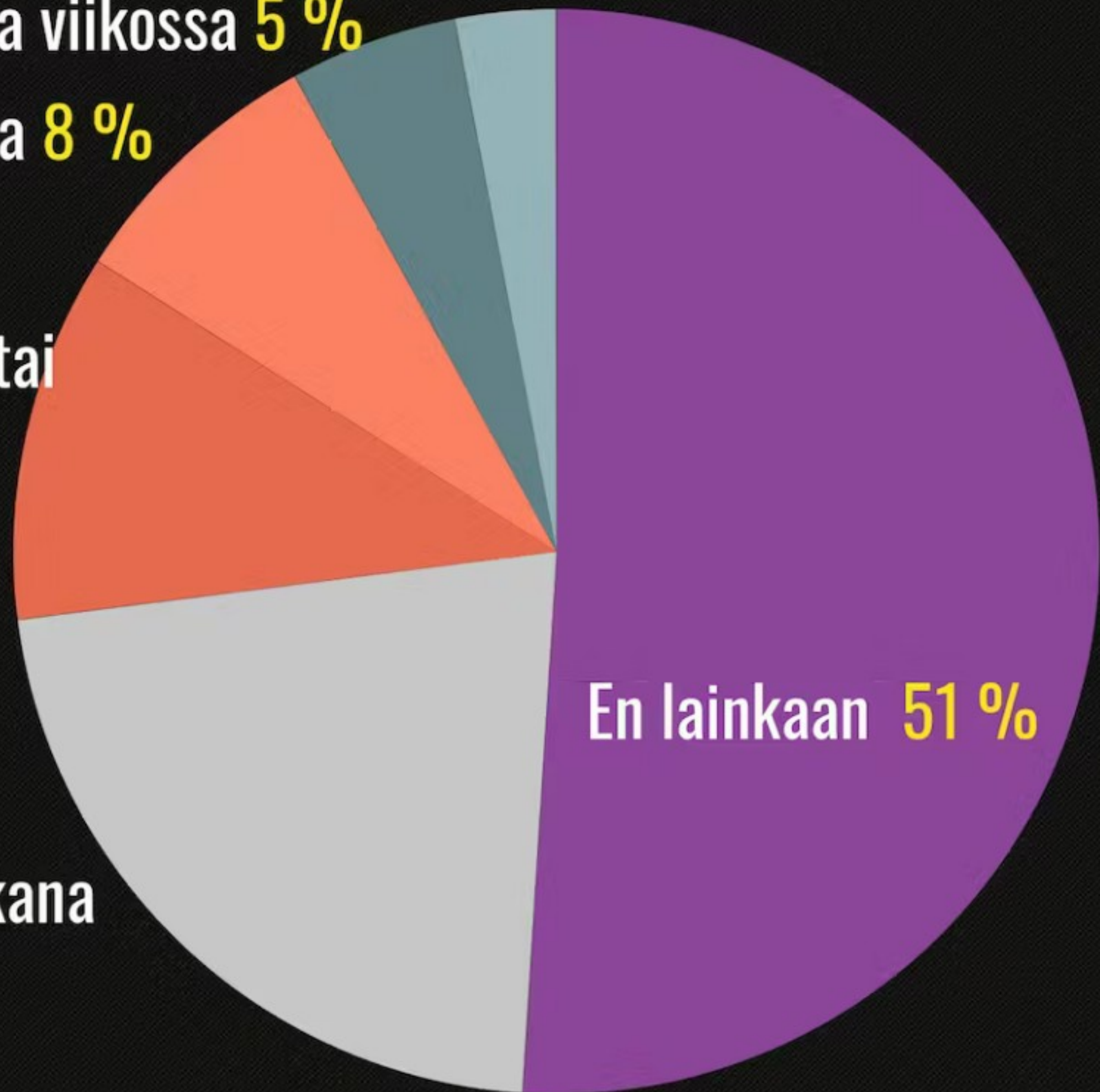
Useita kertoja kk:ssa 8 %

Noin kerran kk:ssa tai harvemmin 11 %

Joitain kertoja viimeisen 6kk aikana 22 %

Päivittäin tai lähes päivittäin 3 %

En lainkaan 51 %

HAITAT JA NIIDEN YLEISYYS

Asioita jää tekemättä pelaamisen takia silloin tällöin

30 %

On ajatellut pelaamista pitkin päivää

52 %

Muut ovat turhaan yrittäneet vähentää pelaamistasi

34 %

Nuorista kokee vaikeuksia kontrolloida somessa vietettyä aikaa

22 %

Jatkanut somen käyttöä huolimatta havaitsemistaan kielteisistä vaikutuksista

39 %

Saanut läheisiltään huomautusta pelaamisesta, somesta tai ruutuajasta

42 %

MITEN PUHUA

PÄIHTEISTÄ, DIGIPELAAMISESTA JA SOMESTA?

- Päihteistä ja toiminnallisista riippuvuuksista olisi hyvä puhua jo ennen kuin ne ovat ajankohtaisia.
- Niistä voi ja tulee keskustella nuoren kanssa, vaikka päihteet ovatkin kiellettyjä nuorelta.

PÄIHDETIEDON SAAMINEN

n = 1 403

Nuorten kokemukset siitä, mistä he ovat saaneet eniten tietoa päihteistä

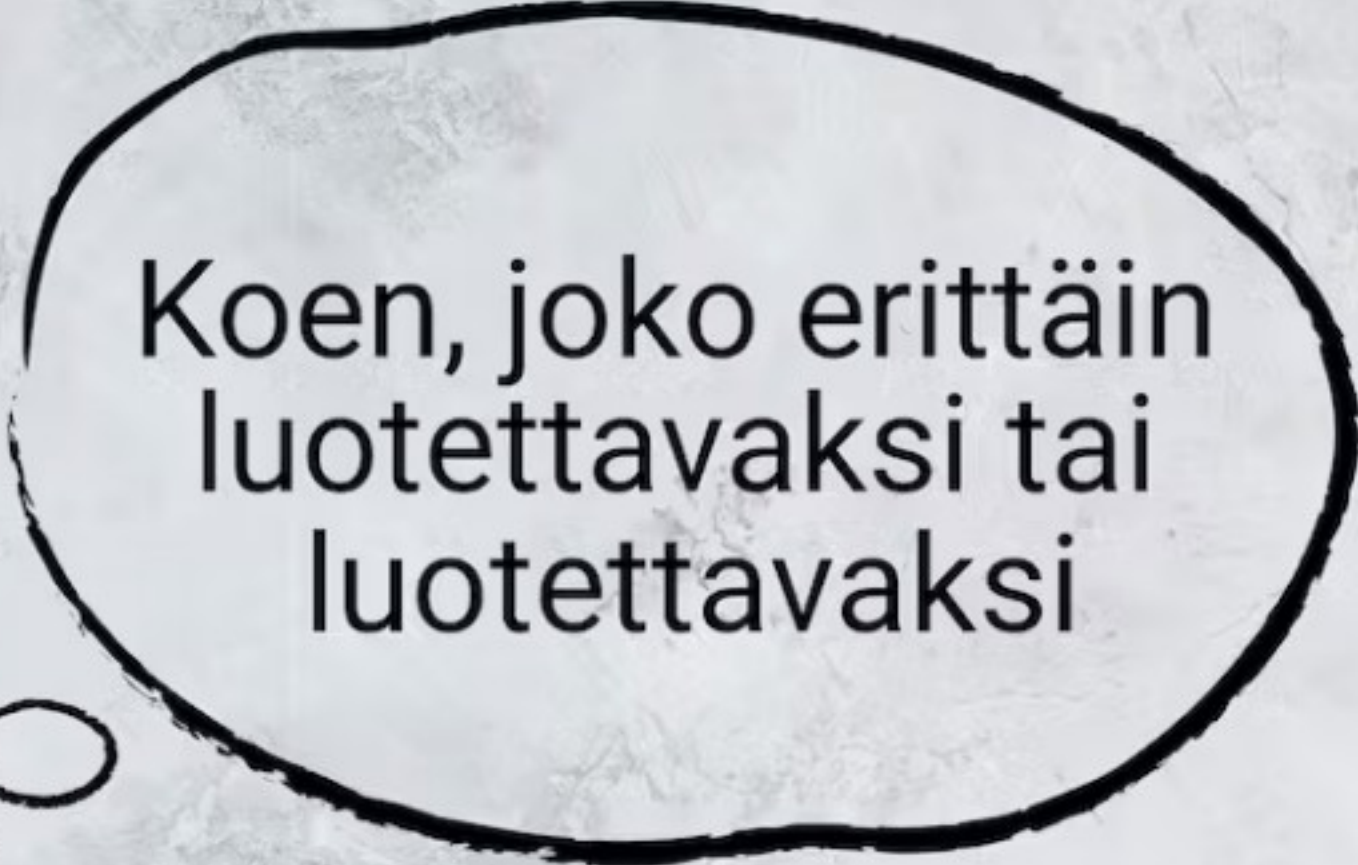
TOP 3

1. Koulun aikuiset (29 %)
2. Internet (21 %)
3. Vanhemmat (17 %)

Nuorten kokemukset luotettavimmista tiedonlähteistä.

TOP 3

1. Vanhemmat (73 %)
2. Koulun aikuiset (65 %)
3. Nuoriso-ohjaajat (62 %)

Koen, joko erittäin luotettavaksi tai luotettavaksi

VINKKEJÄ PÄIHDE- JA RIIPPUVUUSASIOIDEN PUHEEKSIOTTOON

1. Keskustele - älä syytä tai tuomitse
2. Ohjaa keskustelu nuoren kanssa pohtimaan käytön hyötyjä/haittoja/käytön motiiveja
3. Ilmaise huolesi ja kerro, että välität
4. Haitoista ja riskeistä on syytä kertoa totuudenmukaisesti liioittelematta ja pelottelematta.
5. Kaikkea ei tarvitse tietää valmiiksi - tietoa voitte hakea yhdessä.

(Lähde: Siunsote, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue)

Hyviä lähteitä päihdekeskustelujen tueksi:

THL:n nettisivut: thl.fi

[Nuortenlinkki.fi](https://nuortenlinkki.fi)

[Fressis.fi](https://fressis.fi)

mll.fi/vanhemmille/

paihdelinkki.fi/fi/kohderyhma/vanhemmille

SÄHKÖTUPAKKA

Sähkötupakka - miltä se näyttää ja faktoja:

<https://tuontiliike.fi/sahkotupakka/>

Luotettavia lähteitä:

THL:n nettisivut: thl.fi

Nuortenlinkki.fi

Fressis.fi

Syöpäjärjestöt:

<https://www.ilmansyopaa.fi/sahkotupakka-vaarattomampaa-kuin-sauhuttelu/>

Tälle sivulle on koottu linkit ehkäisevän päihdetyön tueksi nuorille, opettajille, nuorisotyöntekijöille ja vanhemmille. Sivuilta löytyy myös vapaasti ja veloituksetta ladattavaa materiaalia.

MATERIAALIPANKKI.INFO

MUSIC AGAINST DRUGS

YHDISTYS ▾ OSALLISTU ▾ KALASTA KAVERI!

MATERIAALIPANKKI

Tälle sivulle on koottu linkit ehkäisevän päihdetyön tueksi nuorille, opettajille, nuorisotyöntekijöille ja vanhemmille. Sivuilta löytyy myös vapaasti ja veloituksetta ladattavaa materiaalia.

TIETOPAKETIT

- EHYT Kannabishanke: Miten puhua kannabiksesta koulutusmateriaali
- EHYT: Keskustelua kannabiksesta osa 1 – opetusmateriaali

RIEMU FINLAND RY:N OSALLISTUMISMAHDOLLISUUKSIA NUORTEN KASVATTAJILLE

Tulossa tammi-helmikuussa: Nuorten parissa työskenteleville suunnattu workshop, jossa materiaaleja ja menetelmiä nuorten parissa tehtävään ehkäisevään työhön sekä moniammatillista dialogia.

Yli 29 v. suunnattu maksuton vapaaehtoistoiminta ja tiedotuslista.

Mahdollisuus tuoda omaa osaamista nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi tai liittyä listalle jossa saada ajankohtaista tietoa yhdistyksen toiminnasta ja tapahtumista.

SOSIAALINEN HYVINVOINTI JA IHMISSUHTEET

MUSIC
AGAINST
DRUGS

NUORET JA
HARRASTAMINEN

72 %
NUORILLA
on itselleen mieluisa
harrastus.

NUORET JA HARRASTAMINEN

Mitä saat
harrastamisesta?

n = 1 002

86 %

Iloa

70 %

Onnistumisen
kokemuksia

76 %

Halua kehittyä
ja oppia lisää

56 %

Ystävyysuhteita

45 %

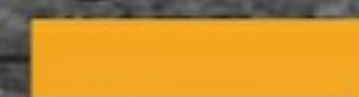
Ryhmään
kuulumisen
tunnetta

60 %

Terveysttä ja
hyvinvointia

5 %

Jotain muuta

HARRASTAMISEN ESTEET NIIDEN NUORTEN MUKAAN, JOTKA ILMOITTIVAT ESTEEN HARRASTAMISELLEEN

n = 162, vastauksia 233

ESTEITÄ 13 %
kyselyyn
vastanneista
nuorista

34 %

TERVEYDELLISET SYYT

36 %

KALLIS HINTA

16 %

PITKÄT VÄLIMATKAT JA
HEIKOT YHTEYDET

21 %

AJANPUUTE

15 %

SOPIVAN
HARRASTUSRYHMÄN
PUUTE

22 %

MUUT SYYT

MUITA SYITÄ: mm.
mielenterveydelliset
syyt, perhesyyt,
urheiluvammat

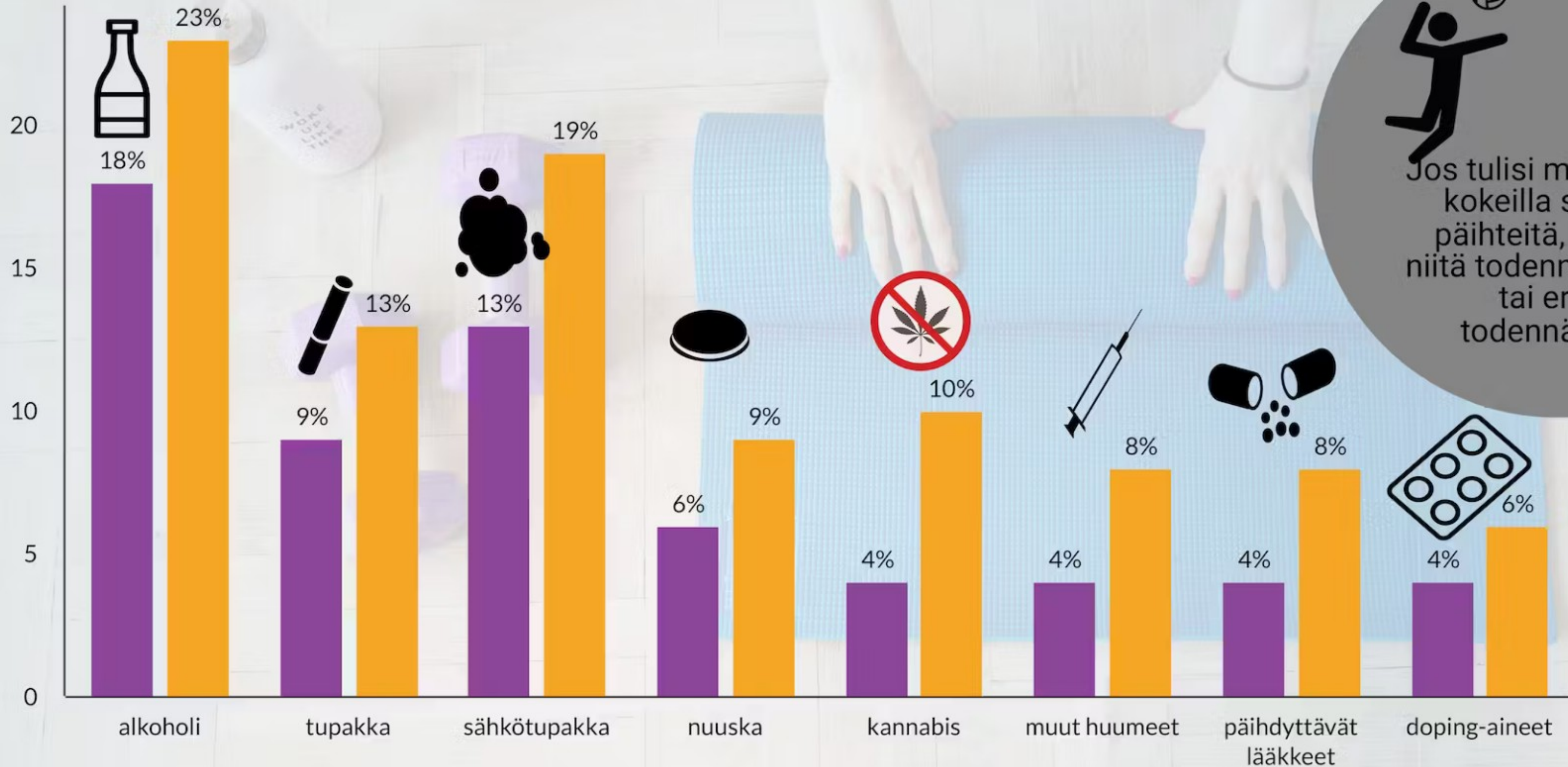

RISKITEKIJÖIDEN VAIKUTUS PÄIHDEKOKKEILUILLE

= Harrastavat nuoret n = 1002

= Ei harrastavat nuoret n = 401

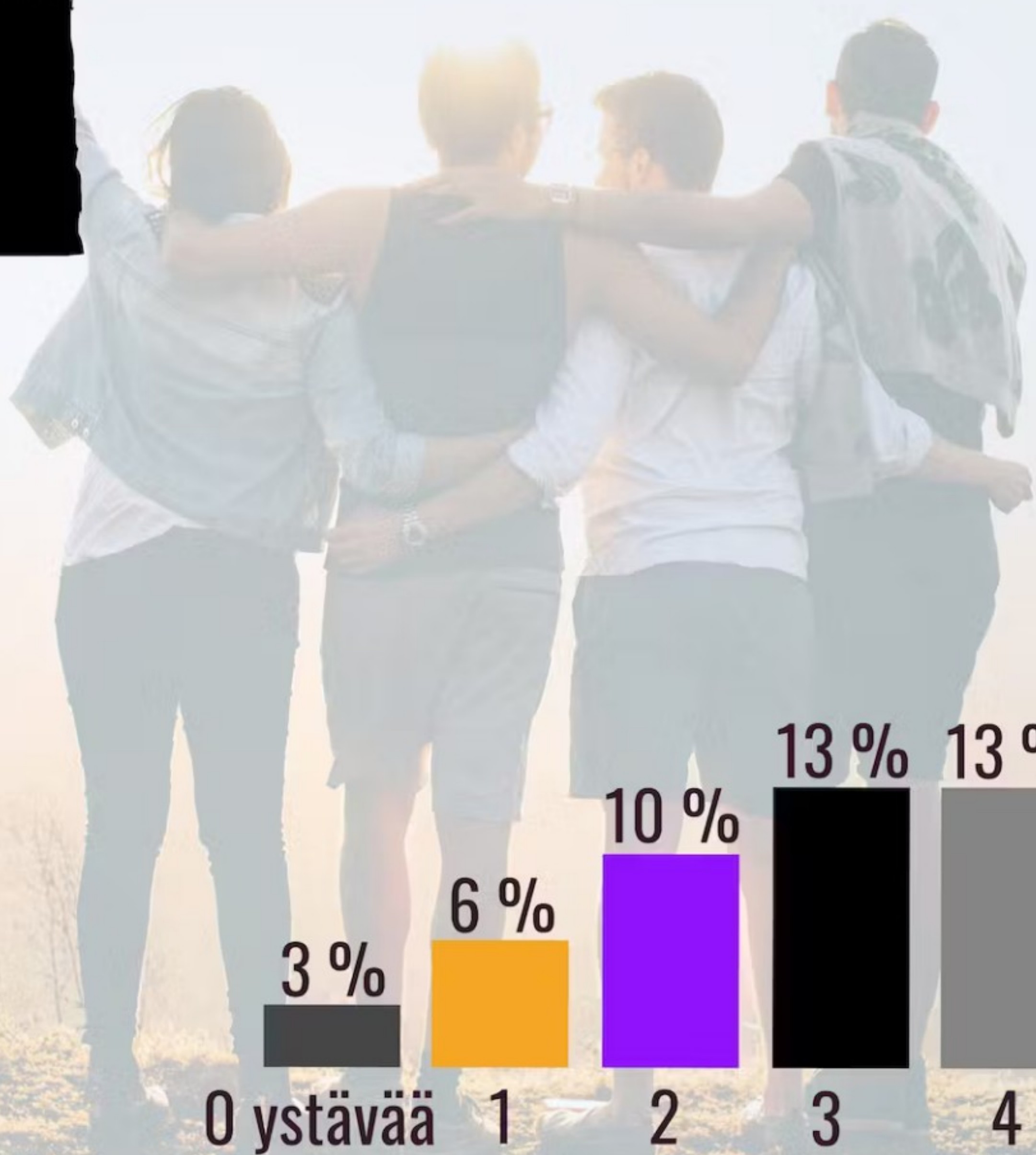

Jos tulisi mahdollisuus kokeilla seuraavia päihteitä, kokeilisin niitä todennäköisessä tai erittäin todennäköisessä

YSTÄVÄT

LÄHEISTEN
YSTÄVIEN
MÄÄRÄ
n= 1 363

Kaveriporukkaan kuuluminen ja yksinäisyys

n = 1 403

5 %
minulla ei ole omaa
kaveriporukkaa

10% kokee itsensä
usein ulkopuoliseksi

84 %
minulla on
oma kaveriporukka

12 %
en ole samaa
enkä eri mieltä

**JOKAISESSA
KOULULUOKASSA ON
VÄHINTÄÄN YKSI NUORI,
JOKA KOKEE YKSINÄISYYTTÄ
MELKO USEIN TAI LÄHES
KOKOAJAN.**

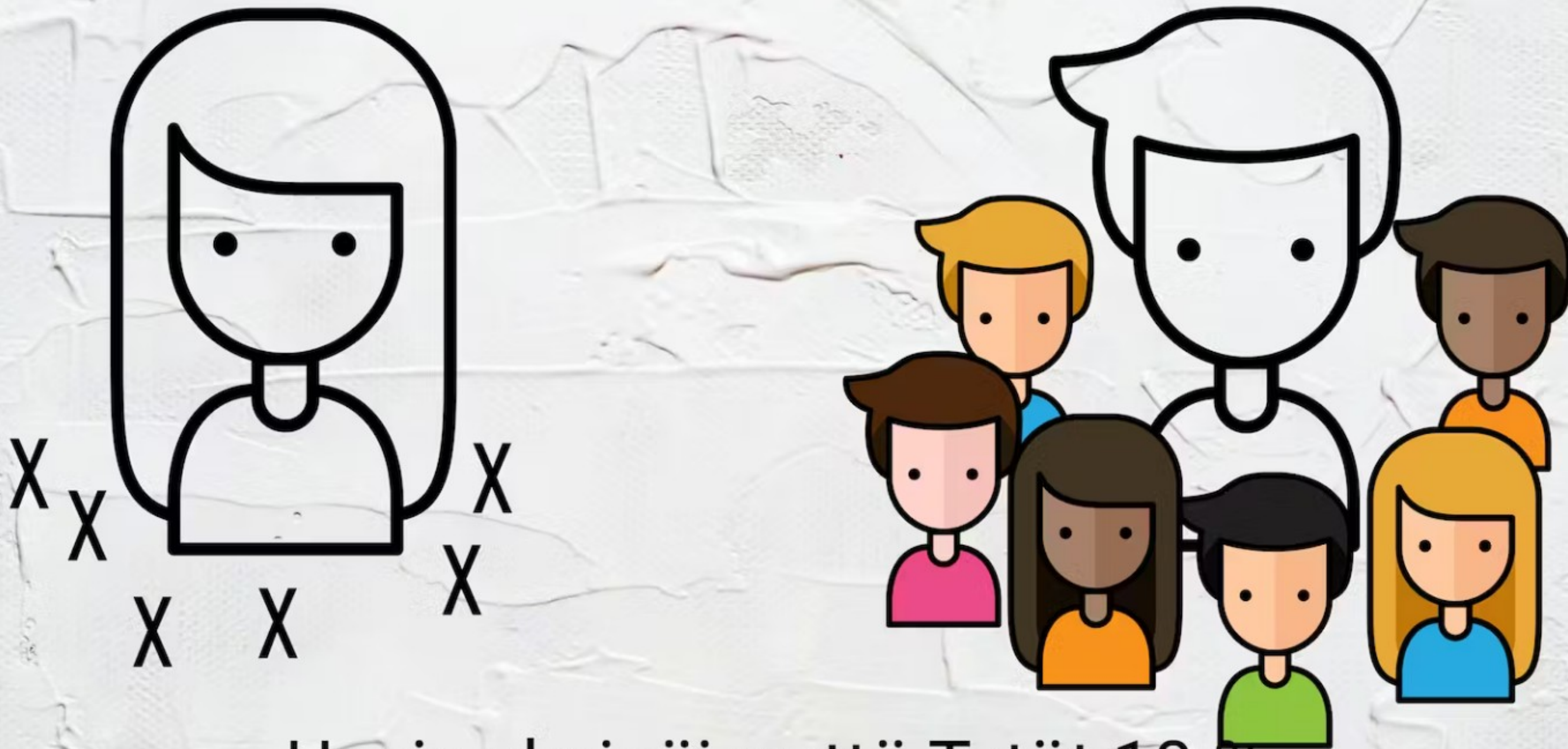
21 %

kokee itsensä yksinäiseksi
vähintään silloin tällöin

8 %

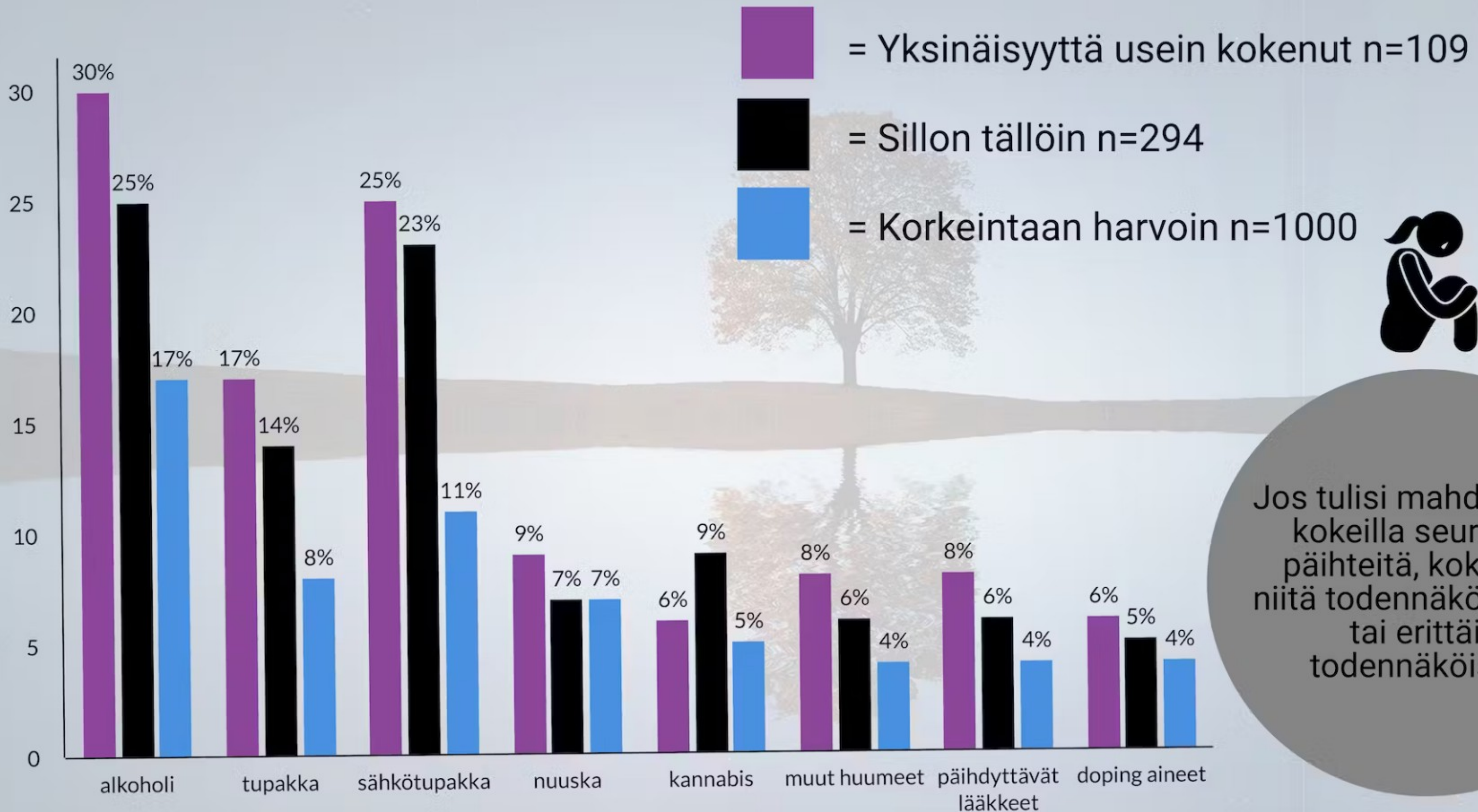
kokee itsensä yksinäiseksi
melko usein tai lähes koko ajan

Tytöt kokevat useammin yksinäisyyttä kuin pojat

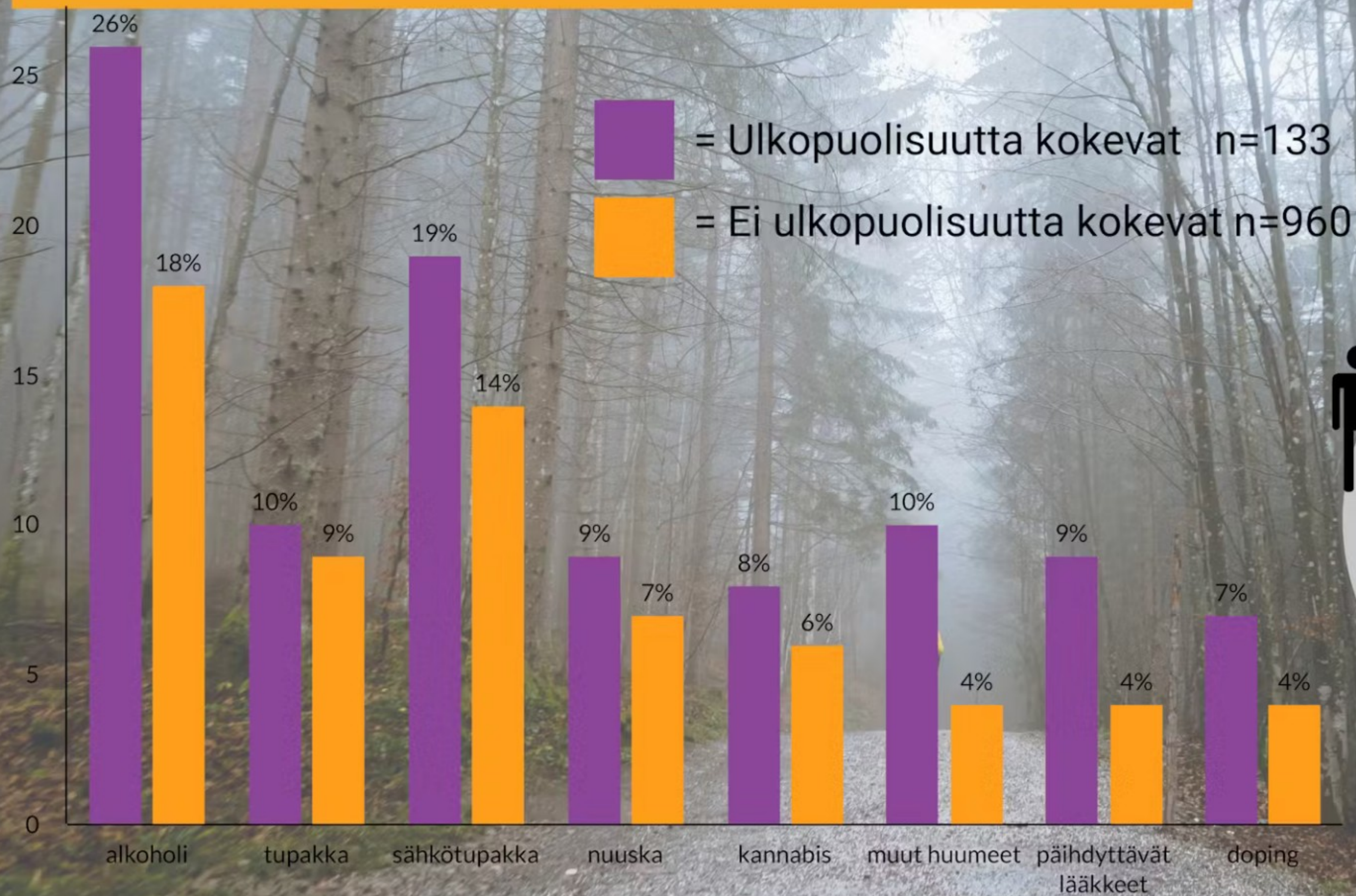
Usein yksinäisyyttä Tytöt 10 %
vs pojat 3 %

RISKITEKIJÖIDEN VAIKUTUS PÄIHDEKOKKEILUILLE

Jos tulisi mahdollisuus kokeilla seuraavia päihteitä, kokeilisin niitä todennäköisessä tai erittäin todennäköisessä

RISKITEKIJÖIDEN VAIKUTUS PÄIHDEKOEILUILLE

Jos tulisi mahdollisuus kokeilla seuraavia päihteitä, kokeilisin niitä todennäköisessä tai erittäin todennäköisesti

KOULUKIUSAAMINEN

Onko sinua kiusattu
koulussa kuluvan
lukuvuoden aikana?

n = 1 403

83 %

Ei ole
kiusattu

12%

On kiusattu
muutama
kerta

3 %

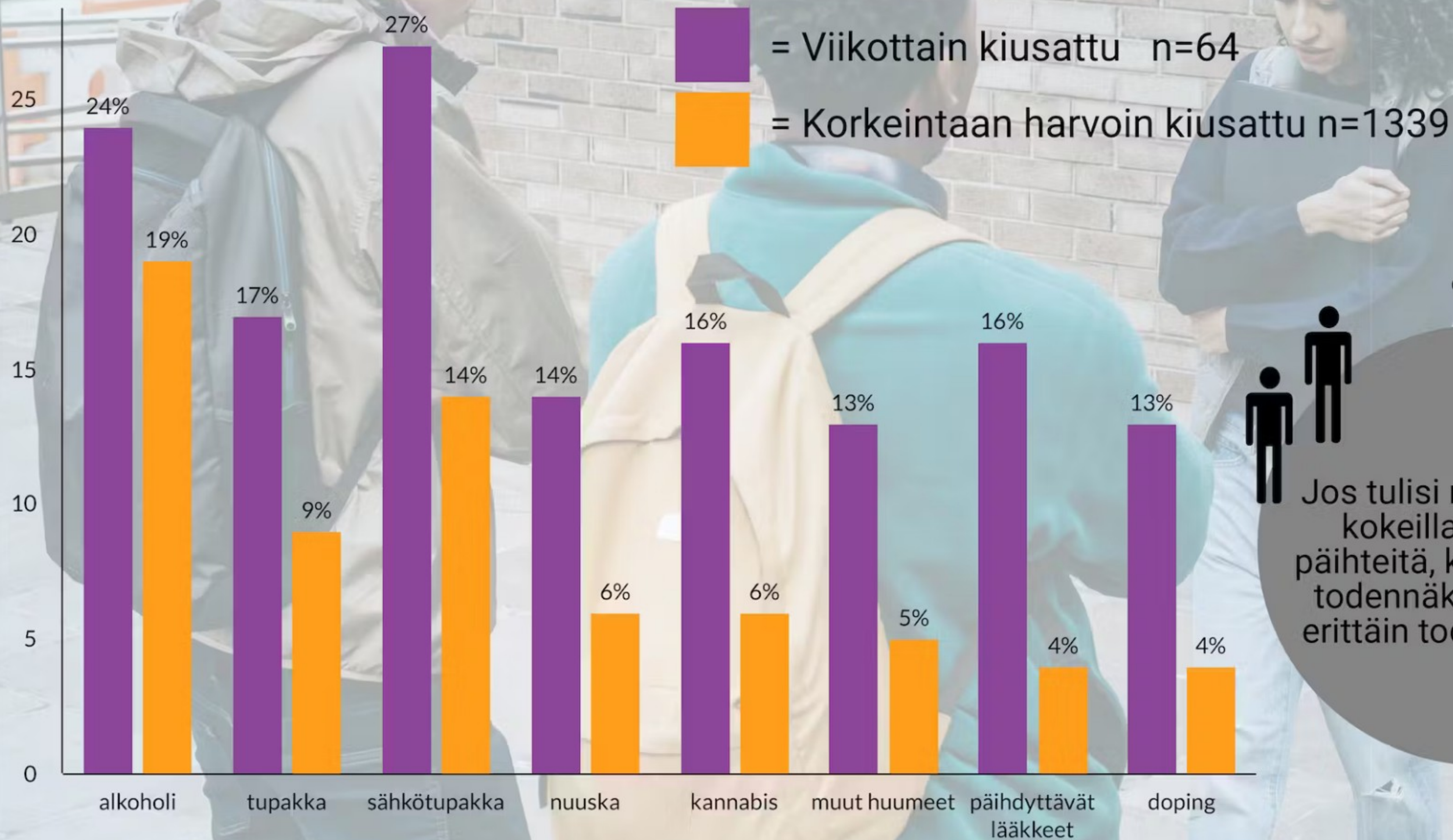
On kiusattu
noin kerran
viikossa

2 %

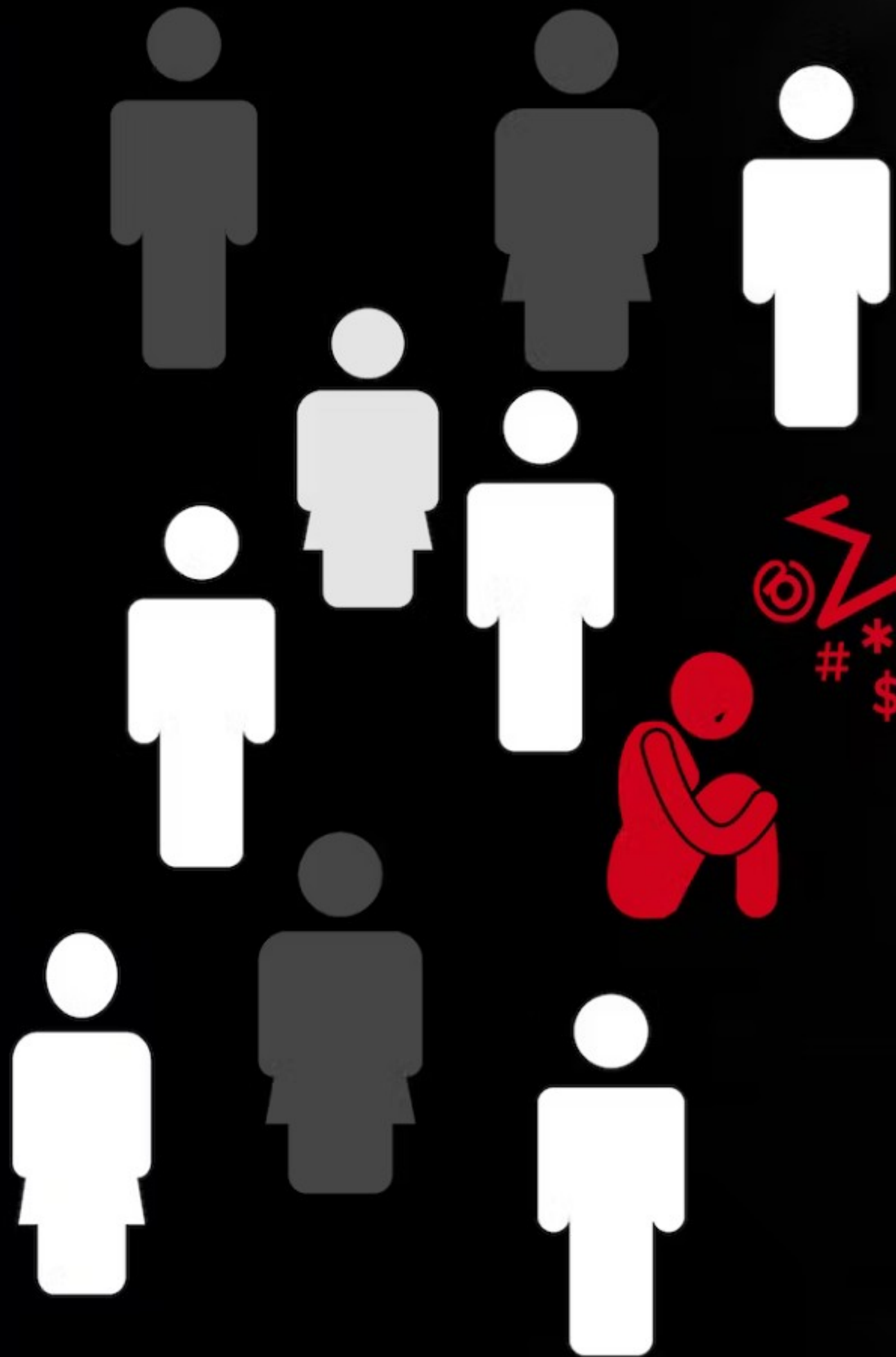
On kiusattu
useita kertoja
viikossa

RISKITEKIJÖIDEN VAIKUTUS PÄIHDEKOKEILUILLE

Jos tulisi mahdollisuus kokeilla seuraavia päihteitä, kokeilisin niitä todennäköisessä tai erittäin todennäköisesti

Noin joka
kuudes
yläkoulukäinen

**ON KOKENUT
KIUSAAMISTA
VUODEN SISÄLLÄ**

**TÄMÄ TARKOITTAÄ KESKIMÄÄRIN n. 4 NUORTA
KOULULUOKKAA KOHDEN!**

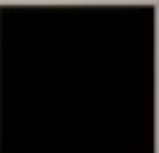

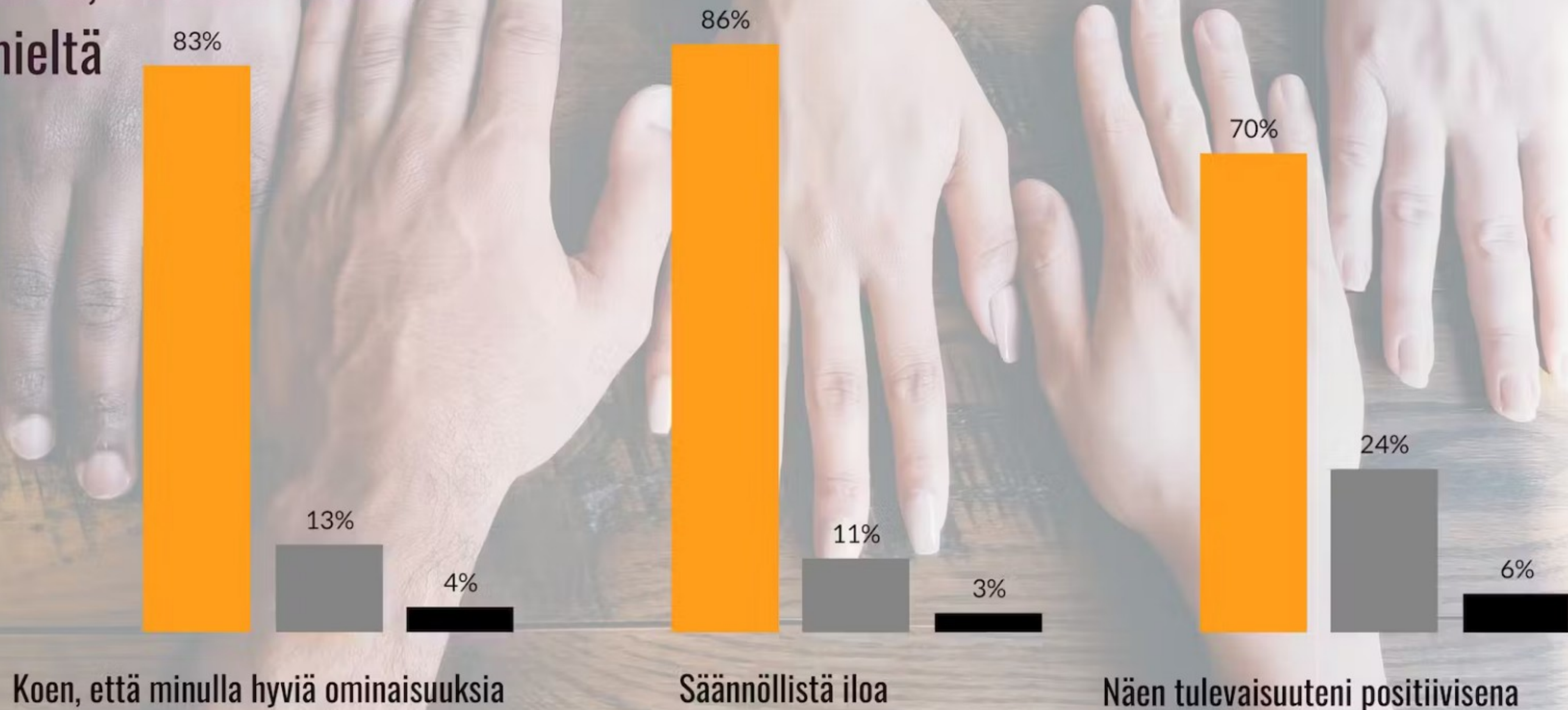
NUORTEN ITSETUNTO, ILON KOKEMUKSET JA TULEVAISUUSORIENTAATIO

n = 1 393

 = Samaa mieltä

 = Ei samaa, eikä eri mieltä

 = Eri mieltä

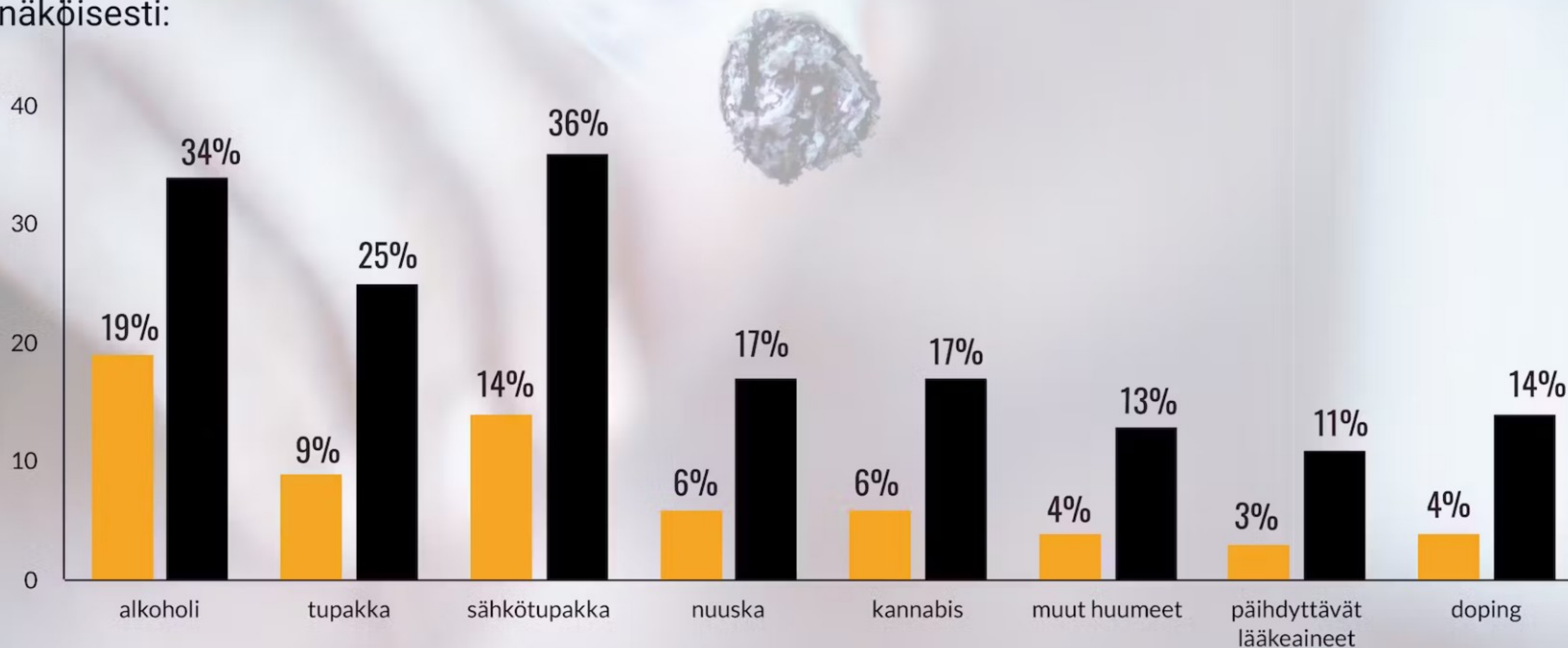

NUORTEN KIINNOSTUS PÄIHTEIDEN KOKEILUUN

Näin monta prosenttia vastanneista käyttäisi seuraavia päihteitä erittäin tai melko todennäköisesti:

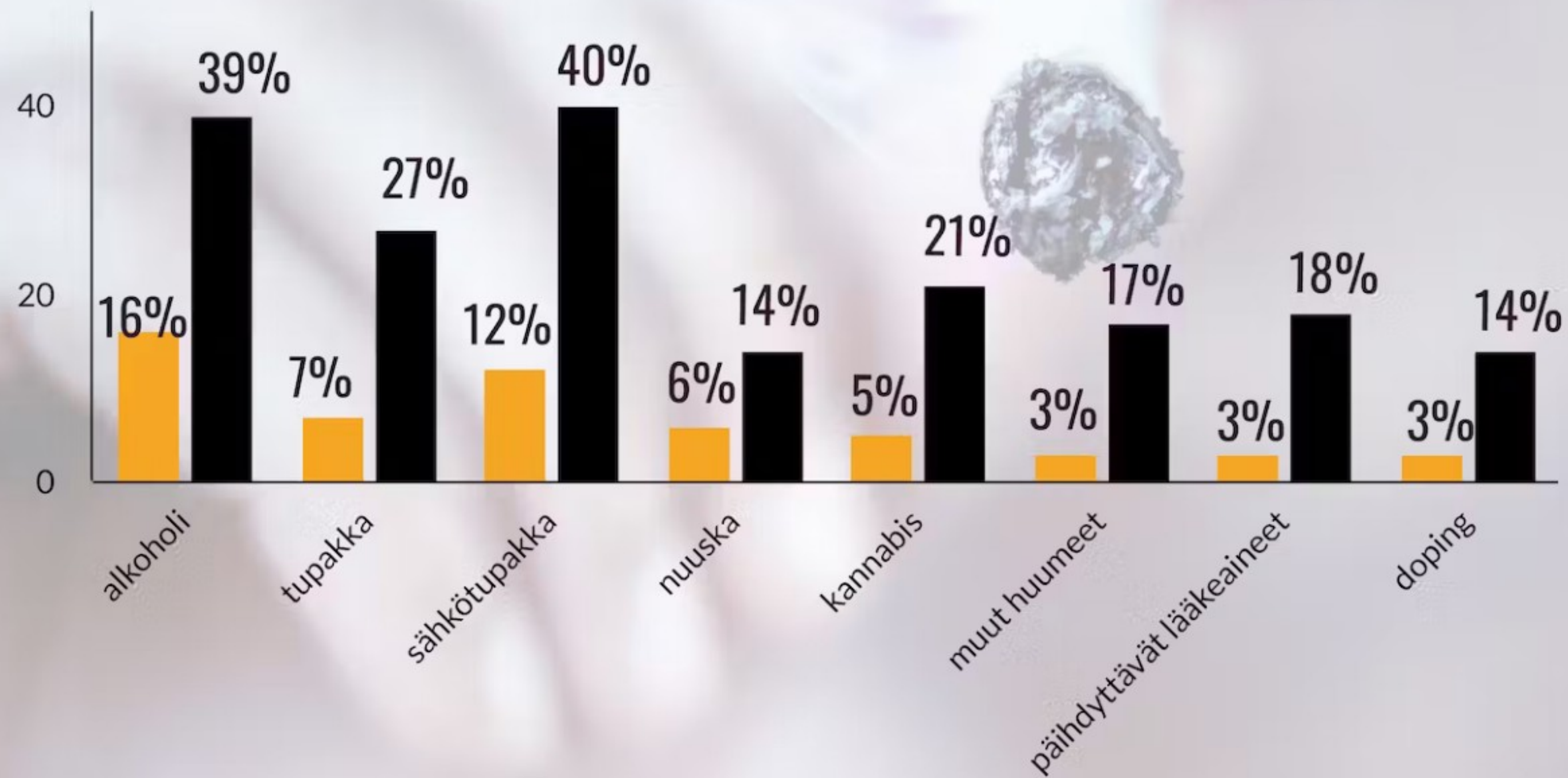
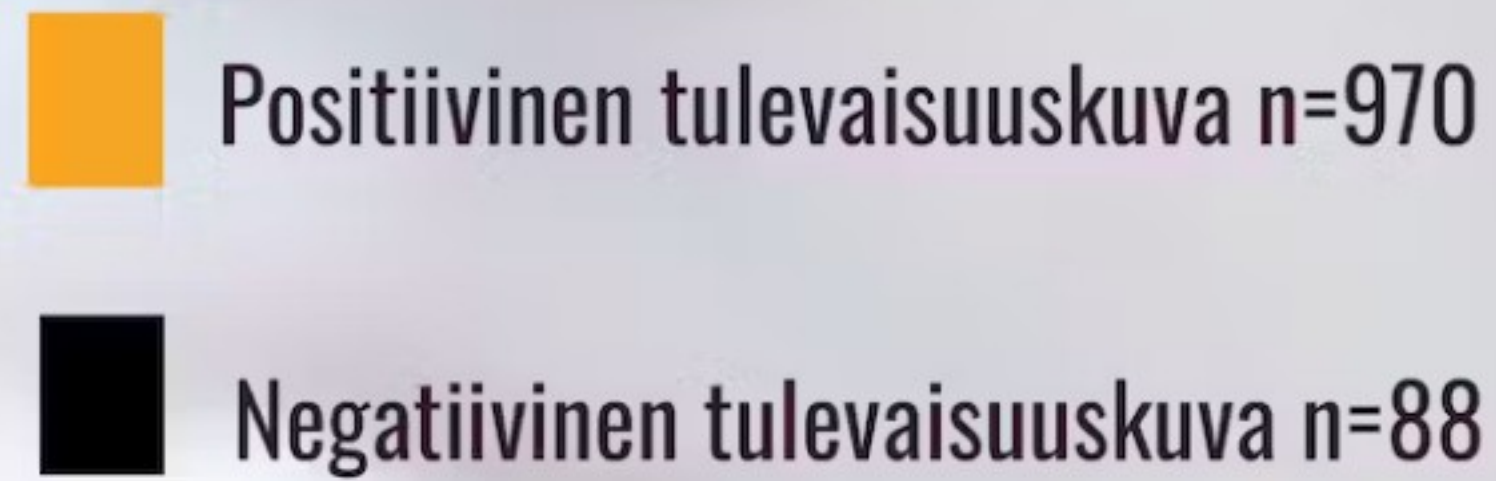
Positiivinen minäkuva n=1162

Negatiivinen minäkuva n=53

NUORTEN KIINNOSTUS PÄIHTEIDEN KOKEILUUN

Näin monta prosenttia vastanneista käyttäisi seuraavia päihteitä erittäin tai melko todennäköisesti:

■ Negatiivinen

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Kiusaaminen, ulkopuolisuus ja yksinäinen nostavat yksilön päihdekokeilujen riskiä
- Riskitekijöiden kasaantuessa kokeiluriski kasvaa
- Vahvistamalla koulujen yhteishenkeä, ehkäisemällä kiusaamista ja luomalla nuorille mahdollisuuksia harrastaa tehdään samalla ehkäisevää päihdetyötä.

RIEMU FINLAND RY:N OSALLISTUMISMAHDOLLISUUKSIA

13-29 -vuotiaille suunnattu maksuton vapaaehtoistoiminta. Sis. mm. tapahtumien järjestämistä, leirejä, miittejä, kavereita....

18-29 -vuotiaille digipelaamisesta kiinnostuneille nuorille suunnattua pelikulttuurista vapaa-ajan toimintaa. Pelaamista, leirejä, kavereita...

18-29 -vuotiaille nuorille suunnattu Ink-tiimitoiminta Jyväskylässä ja Digi-ink verkossa. Valmiuksia arkeen ja oman polun löytämiseen, kavereita yms.

MAAILMA TÄYNNÄ MAHDOLLISUUKSIA!

Music Against Drugs ry
Matarankatu 4, 3 krs 40100 Jyväskylä
Music Against Drugs ry © 2020

**Yhteisöllisyyttä.
Yhdenvertaisuutta. Iloa.**

RIEMU FINLAND RY